

ОТЧЕТ на Национален политехнически музей за 2020 г.

Годината 2020 е белязана от пандемията Ковид 19. Обществото и в национален, и в световен план не е преживявало подобен глобален проблем от много десетилетия. Съответно, сблъскването с неговите мащабни и силно негативни последици, причини трансформации, дефицити и пренареждания в плановете, създавани преди пандемичната обстановка. В настоящия отчет се представя планираното от Националния политехнически музей /НПТМ/ за 2020 г. и реално изпълненото в условията на пандемия.

За щастие, НПТМ успя да изпълни почти всичко от предварителния си план. Неизпълненото се дължи на затварянето на културните институции за публиките им. Въпреки трудностите, обаче – невъзможните за изпълнение дейности бяха замествани с други, разрешени и безопасни. Това направи възможно настоящият отчет на музея да представи много богата дейност, която не отстъпва на обем и качество на тази от предходните години. С умението на мениджърския екип и подкрепата на колектива – годината за НПТМ е различна и не лесна, но ползотворна и с добри резултати в почти всички направления.

Общите приоритети на НПТМ за 2020 г. бяха:

1. Попълване на екипа на музея със служители с необходимата и подходяща квалификация;
2. Успешно изпълнение на бюджета на музея и запазване/увеличаване на приходите на институцията и на служителите;
3. Довършване частичното обновяване на визията и комуникативността на кинозалата и оформящото се пространство за временни изложби;
4. Доразвиване на старите и създаване на нови проекти и инициативи за привличане на публиката;
5. При финансова възможност – подобряване условията и достъпността до хранилищата на музея в Панчарево и/или преместването на част от тях на по-подходящи места.

Реалното изпълнение, предвид извънредната епидемична обстановка и почти тримесечното затварянето на институцията за публиката е както следва:

ОТДЕЛ „ЕКСПОЗИЦИОНЕН И РАБОТА С ПУБЛИКА”

В състава на отдела влизат 6-ма служители: трима уредници, екскурзовод, информатор и експерт „Връзки с обществеността“

Предварителни приоритети за дейност на отдела бяха:

1. Привличане на повече посетители чрез обновяване на програмите и представяннията на/в музея и посредством новите възможности на дигиталния кът;
2. Разширяване и обогатяване на рекламните инициативи чрез реализиране на нови проекти/специални събития в обновените пространства на музея;
3. Нови партньорски проекти с творчески, научни, образователни и културни институции за повишаване качеството на работата с публиките и за тяхното привличане;

4. Създаване на нови тематични изложби с възможност за пътуване и гостуване – в страната и в чужбина;

1. ЕКСПОЗИЦИОННА ДЕЙНОСТ

Общ брой посетители за 2020 г. – 3 500 души,
(от тях 2049 са с билети и 1551 – без билети)

1.1 Временни изложби в експозицията на НПТМ

- Открита временна изложба на НПТМ „Кинотехника от фондовете на музея“ - 21.07;
- Служебно откриване на изложбата „Техниката около нас по времето на народната власт“ в експозицията на НПТМ– 12.11 /в присъствие само на служителите на музея и медии/

1.2 Координиране и съдействие при експониране на мобилни изложби/експонати на НПТМ

- Представяне на изложбата „В света на българските откриватели и изобретатели“ в Национален научно-образователен фестивал "Намереното поколение“ – НДК на 24,25 и 26.01.;
- Тържествено откриване на постерната изложба „В света на българските откриватели и изобретатели“ в сградата на Европейския парламент в Брюксел – 03.03.2020 г.;
- Представени четири виртуални изложби:
 - „В света на българските откриватели и изобретатели“ – 08.04;
 - "40 години персонални компютри ПРАВЕЦ" – 15.04;
 - "Техниката у дома през първата половина на ХХ век" – 22.04;
 - „Красотата на времето“ – 29.04;
- Гостуване на мобилната изложба „В света българските откриватели и изобретатели“ в „Морско казино“ гр.Бургас – откриване на 17. 08;
- Откриване на постерна изложба „София - град на откриватели и учени със световна слава“ в Градската градина – 17.09; /с/с съдействието на Столична община/

1.3 Други дейности за популяризация дейността на музея

- Качени 3 нови материали в мултимедийната система на НПТМ: материали от Представителния каталог, информация от изданието за БГ изобретатели, от вестник „Технитарче“;
- Работа по организирането на новия уебсайт на НПТМ – сверяване на наличието на цялата информация от стария сайт (вече неактивен) с тази в настоящия; допълване с нова информация; доработване на отделни секции с цел по-добра визия и по-удобна работа със сайта;

2. ОБРАЗОВАТЕЛНИ ДЕЙНОСТИ И ПРОЕКТИ

2.1 Образователни дейности

- Регулярно провеждане на музейно-образователните програми свързани с темите: „Физика“; „Химия“; „Вода и техника; “Светът на светлината“; „България на картата“; „Природни богатства“ и „Архитектон“.

Общ брой демонстрации - 32

15 – Физика

2 – Химия

3 – Какво знаем за сетивата

6 – Светът на светлината

1 – Музика и техника

2 – Вода и техника

2 – Текстилно печатане

- обзорни и тематични беседи на български и английски език - общ брой – 24
- Изготвяне на нова образователна програма „Архитектон – пръв строител“ – как се строи къща. Образователната програма и всички дидактични материали към нея са промотирани пред колеги – м. януари;
- Разработена програма за провеждане на „Пролетно училище в музея“ – по обективни причини, свързани с епидемията и затварянето на музея - училището не се състоя;
- Изготвени три нови научно-образователни програми по „Астрономия” на български и английски език, както следва:
 1. Планетите в Слънчевата система - предназначена за ученици от 5-ти, 6-ти и 7-ми клас;
 2. Астрономия за горен курс /предназначена за ученици от 8-ми до 11-ти клас включително/;
 3. Астрономия за всички.
- Успешно проведен и завършил в срок Проект „Лего Тех 4 - ученическият клуб по конструиране“ – 27.06;
Изготвен и предаден отчет за дейността на клуб „Лего Тех 4“ към дарителя - Фондация „Еврика“ – м. юли;
- Изготвена нова научно-образователна програма „Минерали и Кристали” на български и английски език – м. август;
- Успешен старт на занятията в „Лего Тех“ – клуб за бъдещи изобретатели“ - за пета поредна година с дарение от същата фондация. В рамките на годината са проведени само две занятия за новия пети сезон - поради заповедите на министъра на здравеопазването и министъра на образованието за недопускане на присъствени занятия с деца и ученици – м. октомври;
- Разработена нова образователна програма "От слънчевото затъмнение до пътешествие до луната" - м. ноември;
- Изготвена видеопрезентация към образователната програма „Светът на светлината“ - м. ноември, която се предлага он-лайн;

2.2 Проекти

- Подадена кандидатура /мотивирано предложение/ на НПТМ за наградата на Министерството на културата за музейни образователни програми за 2019 г. – 20.01;
През м. ноември НПТМ получи награда - грамота от МК за участие в конкурса за Националната награда „Музейна образователна дейност“ в категория „Културен институт – национален музей/художествена галерия“;
- Изготвени и предадени проекти на НПТМ в обявена сесия за финансиране през м. март на МК по направление „Дейности по опазване и представяне на движимото културно наследство“:
 1. **„Техниката около нас по време на народната власт“ – пътуваща изложба, продължение на предходен проект за изложба „Техниката у дома през първата половина на 20 век“.** Проектът е одобрен и финансиран с **на-голям брой точки от всички 57 проекта, допуснати от цялата страна кандидати;**
 2. „Обособяване на експозиционно пространство за временни изложби в Национален политехнически музей“ - проектът не е одобрен поради някои пропуски в офертите и бюджета;
 3. Изготвен и представен обновен проект „Обособяване на експозиционно пространство за временни изложби в Национален политехнически музей“ в обявена сесия на МК през м. декември; Проектът вече е високо оценен и финансиран.
- Предаден проект за кандидатстване към фондация „Еврика“ за издаване на вестник „Технитарче“ – 23.04; Проектът е финансиран.
- Подписан договор с дарителя - фондация „Еврика“ за продължаване дейностите по проект Лего Тех 5 – м. Юни;
- Изготвена и подадена в срок (25.05.2020) Кандидатура на НПТМ в Комисията по образование и наука към Народно събрание на РБългария за годишната награда „Училището в музея, музеят в училището“;
През м. декември НПТМ получи поощрителна награда за участието си;
- Отчет на проект „Техниката около нас по време на народната власт“ – пътуваща изложба – изготвен същностен и финансов отчет, предаден в МК на 30.11;

3. МУЗЕЙНИ СЪБИТИЯ

- Проведено събитие „Архитектурна вечер за всички“ –31.01;
- Организирано и проведено с осигурени партньори, специално събитие „Истории за молекули, вино и любов“ – 14.02;
- Организирано и проведено събитие - Семейна събота „Да изпреварим Баба Марта ... отново“ - 29.02;
- Проведен концерт „Музикални пътешествия“ в експозицията НПТМ - 05.08.;
- Проведено съботно събитие „95 години от рождението на инж. Иван Марангозов“ част от инициативата „Европейски дни на наследството“ - 19.09.
- Успешно проведено съботно събитие „Приказки по ноти“ – 26.09;
- Проведено съботно събитие „Пет години „Лего Тех“ – клуб за бъдещи изобретатели“ - 24.10;

- Успешно провеждане на „Нощта на музеите“ – от 14:00 до 21:00ч. на 14.11 със следната програма:

Изложби

1. „Техниката около нас по време на народната власт“;
2. Умалени модели на тролейбуси и автобуси марка „Чавдар“.

Специални събития

1. „Физика за всички“ – демонстрация;
2. Среща-разговор с Мария Касимова - Моасе на тема „Домашен социализъм“
3. Из историята на автобусите марка „Чавдар“ – презентация на Дариан Георгиев;

Общ брой посетители в „Нощта на музеите“ – 306 – /при спазване на противоепидемичните мерки и последователност на посещенията/

4. НАУЧНО-ИЗСЛЕДОВАТЕЛСКА ДЕЙНОСТ

- Осъвременяване на изложбата „В света на българските откриватели и изобретатели“:
 - Актуализиране на информацията на три от таблата;
 - Нов дизайн, предпечатна подготовка и отпечатване на 15 бр. табла;
- Изготвена методическа разработка и адаптация на темата „Какво знаем за сетивата“ за деца от предучилищна възраст. Материалът е публикуван в издание на Национален музей на образованието в Габрово “Музей – училище, училище – музей” – сборник-помагало
- Подготвен доклад и презентация на тема „Младежите с #РазличниСпособности - шанс за промяна“ с цел да бъде представена на Националната среща „Добри практики“, съвременни тенденции и проблеми в дейността на българските музеи и художествени галерии в гр.Пловдив. Събитието е отложено поради епидемията.
- Събиране и обобщаване на информация, с цел подаване в МК на три предложения на НПТМ за юбилейни пощенски марки и продукти за 2021 г.;
- Проучване на документи и други материали във връзка със създаването на нова постерна изложба на НПТМ „София - град на откриватели и учени със световна слава“. Създаване на текстове, превод на английски език, дизайн на табла;
- Във връзка с издаването на „Годишник 2020“ на НПТМ бяха изготвени и предадени за печат следните статии на служители от отдел „ЕРП“:
 1. „Търговско-промишлени изложения и панаири в България (1878-1944 г.) в материали от фонда на Националния политехнически музей“;
 2. „Мінох, предпочитаният от шпионите фотоапарат“;
 3. „Про боно работилница: Студенти помагат на Националния политехнически музей“;
 4. „Музейна образователна програма „България на картата“;
 5. „Мястото на чудесата“;
- Активна работа по изготвяне на изложбата „Техниката у нас по време на народната власт“ - събиране на информация и документи, подбор на книжни материали от библиотеката на НПТМ, съставяне на текстове за: 7 броя табла,

рекламна брошура, 4 броя информационни флаери и детска книжка „Лексикон“ – 16 страници;

- Изработване на таблица със съдържанието на Годишниците на НПТМ;
- Изготвен материал на тема „Няколко проекта за градски хали от архитектите Елена Варакаджиева - Скордева и Генчо Скордев“ за списание „Будител“ – използвани са материали от фонда на Музея на архитектурата, филиал на НПТМ – м. септември;
- Издирена, обобщена и предоставена информация за Културен календар 2021 г. относно предвидените от нас събития :
 - м. май - Отбелязване на 220 г. от рождението на Майкъл Фарадей (1791-1867 г.) и 190 г. от откриване принципа на динамото;
 - м. септември - 400 г. от демонстрацията на създадения от Галилео Галилей телескоп;
- Издирена и обобщена информация за предстоящи чествания/кръгли годишнини през 2021 г.;
- Събиране на информация за статия „Хронология на автомобилостроенето в България” – м. октомври;
- Подготвени 32 кратки материала за публикуване във в-к „Технитарче“

Неосъществена поради пандемията и оставаща за следващата година е съвместната научно-методическата работа с колегите от Астрономическа обсерватория - гр. Стара Загора.

4.1.Проучване и подготовка на нови музейно-образователни теми

- Теоретико - методическа подготовка и изготвяне на музейно-образователни програми на тема:
 1. „Планетите в Слънчевата система“
 2. „Астрономия за горен курс“
 3. „Астрономия за всички“
 4. „Минерали и Кристали”
 5. „От слънчевото затъмнение до пътешествие до луната“

Неизпълнена остава задачата по разработване на тематична екскурзоводна беседа за тема „Звукозаписващи и звуковъзпроизвеждащи инструменти“. Причината е в заетостта с други по-спешни задачи, Остава за 2021 г.

5. ПУБЛИЧНИ ДЕЙНОСТИ И УЧАСТИЯ

- Представяне дейностите на НПТМ в Национален научно-образователен фестивал "Намереното поколение“ – НДК на 24,25 и 26.01;
- Подадена заявка за участие на НПТМ в Панаир „Музейни помагала – пътеводители, тетрадки, карти, игри“ – 5 и 6 юни в АЕК „Етъра“ – събитето не е проведено поради пандемията;
- Участие в онлайн конференция „Музеят – място за среща“ – 28 и 29.10;
- Участие в конференция на тема „Здравословни работни места“- регионално събитие на КТ „Подкрепа“ в гр. Велико Търново – 20 и 21.10;
- Онлайн участие в „Панаир на музейните изложби“ – 19.11.;

- Участие в Европейска нощ на учените с он-лайн презентация “95 години от рождението на изобретателя на първия български персонален компютър – инж. Иван Марангозов“ - 18: 00ч. 27.11.2020 г.;
- Участие в трима колеги от различни служебни позиции /уредник, екскурзовод и ПР/ в попълването на международната анкета, изготвена от НЕМО във връзка със справянето на музеите в условията на пандемия.

5.1 Медийни участия

- Участие в репортаж на живо в предаването „На кафе“ – Нова телевизия - 28.02.;
- Дадено интервю по повод 1 юни - Джаз FM радио, програма „Джаз ден“ със Светослав Николов – 01.06
- Заснет рекламен клип от Столична община, район – „Възраждане“ с цел реклама и популяризиране на НПТМ - представяне на демонстрационния кабинет по физика /включващо демонстрации/ и запознаване на широката аудитория с предлаганите от музея образователни програми - 23.07.
- Интервю за Дарик радио, рубрика „Елате в музея“ на тема „Ампулата с първите кристалчета германий в НПТМ” - 27.07;
- В двора на музея е заснет филм на „Камен Во студио“ – 03.10;
- Медийни отразявания и публикации в електронна среда – най-малко 313 броя – проследени в различни профели, сайтове, форуми, блогове и т.н. /Точната справка с линковете ще бъде предоставена на МК заедно с оценъчната карта/
- Медийни участия в телевизионни и радиопредавания по повод откриването на изложбата „Техниката около нас по време на народната власт“ :
 - Ел.сайт на БНР, програма „София“ - проведено радиointервю с Васил Макаринов пред Антония Енева – Радио „София“ – излъчено в ефир на 10.11;
 - Българско национално радио - участие в пряко излъчване на Нова телевизия, сутрешен блок „Здравей България“ – 12.11.;
 - ВТВ novinite – 14.11;
 - БНТ новини – 14.11;
 - ВТВ – COOLt 14.11;
 - БНР, радио „България“– 16.11;
 - ВТВ, участие в пряко предаване на ВТВ, сутрешен блок „Преди обед“ – 16.11.;

6. ФОНДОВИ ДЕЙНОСТИ

- Регулярна подмяна на етикети, почистване на експозицията и демонстрационния кабинет по физика /Почистване на експозицията – 31.01, 14.02; Проверка, почистване и пренареждане на всички физични уреди по раздели в демонстрационният кабинет по физика/ – 18.02;
- Подготовка и реализиране на проект за обособяване пространство за временни експозиции - демонтаж на стари витрини, пространствено аранжиране на 4 броя нови витрини и 8 броя пана/табла. Витрините са оборудвани с необходимия нов експозиционен реквизит (плексигласови полици, подиуми и кубове от ПДЧ с различни размери);

- Организирана и проведена доброволческа мисия за почистване дворното пространство на НПТМ – 19.06;
- Успешно проведена дарителска акция за предмети, които дообогатиха изложбата „Техниката около нас по време на народната власт“ и фондовете на НПТМ – 20.07;
- Участия в комисии по идентификация по договор с БДЖ :
 - Локомотивно депо и централна жп гара София – 14.07;
 - Локомотивно депо към жп гара Септември – 22.07;
 - Локомотивно депо гр. Варна – 23-25.09;
- Направено цялостно пренареждане на помещението за съхранение на музеен реквизит и материали за програмите и работата с публиките.
- Подбор, почистване и реставрация на експонати за изложбата „Техниката у нас по време на народната власт“;
- Основно почистване на хранилище 7А (художествени произведения);
- Участие в комисия по изготвяне на експертни заключения;
- Изготвяне на технико-исторически справки на следните новопостъпили обекти: кутия от прах за зъби ВСХВ, ръчен часовник D&G, хармониум (български), 6 бр щампи за опаковане на цигари, нагревател с ролки за коса, лентолепачка „Ломо“, прахосмукачка Standard, пералня „Перла“ 75, готварска печка „Мечта“, часовник „Слава“, чушкопек, готварска печка „Елпром“, електрическа ютия Acosta, кутия от бонбони „Република“, кутия от бонбони „Карамел МУ“;

7. ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА И МЕДИЙНИ ПУБЛИКАЦИИ

- Регулярно подготвяне, издаване и разпространение на в. „Технитарче“; Повече от 30 са подготвените и отпечатани материали
- Непрекъсната и своевременно поддръжка на Уеб и ФБ страниците на НПТМ, ежемесечно отбелязване на значими дати и събития на ФБ страницата на НПТМ;
- Има изготвен точен списък на всички над 300 медийни публикации и отразявания на дейността на музея по месеци
- Разширяване на мрежата от контакти с повече от 30 нови полезни за партньорство с музея организации, масмедии, компании, НПО и учебни заведения;
- Проучени са следните възможности за реклама на НПТМ в градска среда: чрез телефонни разговори и кореспонденция с представители на "Столичен електротранспорт" ЕАД; Метрореклама и „Ардор Айдия“- рекламна агенция – относно цени на рекламни съоръжения в метрото и билбордове на ключови места в столицата. Потърсени са преки контакти за среща с г-н Братоев за безвъзмездно разрешаване за поставянето на информационна табела в метро станция „Опълченска“. Поради въвеждането на противоепидемичните мерки, комуникацията е временно отложена. Тя отново ще бъде възстановена през следващата година;
- Резултат от проучените възможности за популяризация на НПТМ в градска среда:
 - По инициатива на НПТМ, изложбата „В света на българските откриватели и изобретатели“ е представена на Националния научно-образователен фестивал "Намереното поколение“ в НДК - януари 2020 г.;
 - По инициатива на НПТМ е осъществена комуникация с Людмила Кутиева – директор на „Морско казино“ гр. Бургас – относно гостуването на мобилната

изложба "В света на българските откриватели и изобретатели" – реализирана от 17.08.2020 г. до 05.09.2020 г.

- По инициатива на НПТМ е осъществена комуникация с Ивана Пасева - главен експерт, отдел "Култура" в Столична община, относно осъществяването на изложбата на открито „София - град на откриватели и учени със световна слава“ в Градската градина пред Народния театър – реализирана между 08.09.2020 г. и 21.09.2020 г.

8. ДРУГИ ДЕЙНОСТИ, включително и такива, които произтичат от епидемичната обстановка

Музейни рождени дни - общ брой – 13

- Във връзка с възникналото извънредно положение и обявената епидемиологична обстановка (13.03) бяха изготвени всички необходими вътрешни правила за реорганизиране работата на служителите на НПТМ по същество и спрямо публиката.
- Регулярно публикуване на актуална информация в сайта и фейсбук страницата за режима на достъп в музея;
- Ежедневна дезинфекция на всички помещения в музея;
- Организиране на пътя/безопасно и безконтактно еднопосочно движение на посетителите в експозицията с оглед противоепидемичните мерки: изработване и монтаж на стрелки и знаци, указващи еднопосочното движение;
- Закупуване и монтаж на предпазен екран на касата на музея;
- Работа по организиране и реорганизиране провеждането на поредното обучение на деца в клуб Лего Тех 5 – срещи-разговори с учителите, избор на образователните програми за този сезон, закупуване на необходимо техническо оборудване, изготвяне на списъци с новите участници и осъществена връзка с всички родители;
- Работа по създаването на музеен блог към Уеб страницата на НПТМ - подбор на източници, събиране на информация, уточняване на тематика и категории, работни срещи с експерта Г. Драмчев;
- Изработени дизайн и предпечатна обработка на следните графични материали: 7 броя табла, плакат, дипляна, детска книжка «Лексикон» и 4 броя флаери за изложбата „Техниката около нас по време на народната власт“;
- Изготвяне на английски версии на 12-те табла на изложбата „В света на българските откриватели и изобретатели“ за представянето ѝ в НДК;
- Рекламен банер за събитието „Да изпреварим Баба Марта... отново“;
- Фотозаснемане на експонати;
Всички експонати, на които е изработена ТИС, експонати влезли в изложбата „Техниката около нас по времето на народната власт“ и други експонати за различни цели (представяне във фейсбук страницата на музея и пр.)
- Изготвен и поставен нов рекламен банер на НПТМ;

ОТДЕЛ “ФОНДОВЕ, РЕСТАВРАЦИЯ И КОНСЕРВАЦИЯ”

Приоритетни за отдела през 2020 г. бяха дейностите, свързани с:

1. Обособяване ново тематично фондохранилище – за фото и кино техника;
2. Инвентаризация на „Научен архив“ и приемането му от нов МОЛ;
3. Актуализиране на договорите с външни институции, в които временно са експонирани ДКЦ, собственост на НПТМ;
4. Приемане на предмети за идентификация и провеждане на експертно-оценителни и фондови комисии;
5. Осигуряване на експонати за изложбите, организирани от НПТМ и съвместно с други музеи
6. Реставрация и консервация на застрашени експонати

Предвид обстоятелствата, наложени от епидемиологичната обстановка, през 2020 година, част от заложените по план дейности на отдел ФРК не можаха да бъдат реализирани. Независимо от това, обаче, отделът успешно изпълни по-голямата част от тях, а други замени с такива, които са изпълними към пандемичните условия. По този начин не се загуби ефективност и ритъм на работа, както е видно от по-долу представените данни.

I. РАБОТА ВЪВ ФОНДОХРАНИЛИЩА:

1. В бившата фотолаборатория (към Фондохранилище /ФХ/ 6) бе демонтирана старата фотографска техника и се монтираха още стелажи. Така се обособи подходящо помещение, в което да се прехвърли фото и кинотехниката от ФХ5. Преместването ще се осъществи през следващата година.

2. Фондохранилищата в база „Панчарево бяха почистени, бе подменено полиетиленовото покритие на много от големите ДКЦ, съхранявани там. Допълнително бяха укрепени някои от прозорците в помещенията. Зазидани са двата големи кръгли прозореца в машинната зала, за да се изолира трайно достъпът на птици и други животни. /Прозорците са на голяма височина и извършването на тази задача беше доста трудно дори за наетата фирма със съответните специалисти за височинни ремонти./

3. С цел по-добро съхранение са преместени 28 бр. ДКЦ от ФХ1 във ФХ2 в Панчарево.

4. Поставени са трайни инвентарни номера на новопостъпилите през годината предмети във фондове на музея.

Неизпълнените поради затруднената достъпност и пандемията дейности, които ще залегнат в плана за 2021 г. са:

- Подмяна на кутиите за съхранение на книжни материали от ОФ/ Н.Сп.ф. и джобни часовници с нови
- Профилактика на ДКЦ от текстил, съхранявани във ФХ 2 - ВЕЦ „Панчарево“.

II. ИНВЕНТАРИЗАЦИИ.

1. През периода м.06-09.2020 г. се извърши инвентаризация на материалите на бившия музей за архитектура /МА/, понастоящем филиал на НПТМ, разположени в таванско помещение в Университета за архитектура строителство и геодезия /УАСГ/. Изготвен е протокол за наличието на архивните единици, библиотека, макети и др.

Започнато е подробно описване на архивните фондове, което ще продължи и през следващата година.

2. Извършена е инвентаризация на научните паспорти/ТИС от ОФ и Н.Сп.Ф. Едновременно с това са подменени повредени информационни ленти на папките, извършено е подновяване на някои от тях. Изготвен е списък с липсващи ТИС, които ще се допълват периодично.

3. От м.12.2020 г. /до м.06.2021 г. вкл./ ще се извърши пълна инвентаризация на фондовете на музея, която ще протече в 2 етапа - документално засичане на инв.единици по протоколи и описи и действително засичане. Към 15.12.2020г. е направено засичането на инв.ед. за пет фондохранилища и постоянната експозиция.

Неизпълнените поради кризата през годината инвентаризационни дейности, които ще залегнат в плана за 2021 г. са:

- Инвентаризация на Научен архив и приемане от нов МОЛ.
- Инвентаризация на предмети, собственост на НПТМ, предадени за временно ползване в НИМ и МотоПфое – като част от пълната инвентаризация на фондовете.

III. ДИГИТАЛИЗАЦИЯ

С известно закъснение, продиктувано от горепосочената ситуация, както и поради необходимостта за извършване на някои актуализации на софтуера, започна въвеждането на данните в системата. Към 15.12.2020г. са въведени данните на 221 инв.единици.

IV. НОВИ ПОСТЪПЛЕНИЯ. ЕКСПЕРТНО-ОЦЕНИТЕЛНИ КОМИСИИ И ИДЕНТИФИКАЦИ. ДОКУМЕНТАЦИЯ

1. През 2020 г. са изготвени 150 бр.Технико-исторически справки /ТИС/ (научни паспорти) и Еспертни заключения /ЕЗ/ на новопостъпилите предмети. Само 2 от тях са откупки, останалите са дарения.
2. Актуализирана е информацията на 42 ТИС и ЕЗ от предходни години.
3. Проведени са 7 бр. идентификационни комисии и 7 бр.фондови, за които са изготвени съответните протоколи.
4. Всички новопостъпили предмети са заведени в инв.книги за ОФ и Н.Сп.ф. Така, към 31.12.2020 г. в ОФ има 8065 инв.ед., в Н.Сп.ф.- 865 инв.ед.
5. През периода м.06 – 09.2020 г. е извършена идентификация на 4 бр. парни локомотиви на БДЖ и изготвена съответната документация.
6. Продължи обработването и завеждането на материали в Научния архив /НА/ като за годината са заведени общо – 77 арх. единици.

V. РЕСТАВРАЦИЯ И КОНСЕРВАЦИЯ

- Извършена е консервация и почистване на експонати от постоянната експозиция, за изложбата „Техниката у нас по времето на народната власт“, както и на застрашени предмети от фондохранилищата, общо- 31 бр.
- Поддръжка на уреди в Демонстрационния кабинет по физика -16 бр.

- Обработка с препарат „Бохемит“ на дървенията, поразена от дървояд в хранилище № 1 на Панчаревово /подове и др./
- За обработените предмети са изготвени съответните консервационни протоколи.

VI. ИЗЛОЖБИ И ДРУГИ ДЕЙНОСТИ

1. Подсигуряване на експонати и текстове за етикети за подготвяните през 2020 г. изложби на НПТМ и за участия в съвместни изложби:
 - за изложбата на НПТМ „Техниката у нас по време на народната власт“
 - за изложбите на/с РИМ – София: „Трима архитекти – юбиляри“ и „Храненето в София – храни душа – да те слуша“;
2. Изготвяне на статии за Годишника на музея за 2020 г.:
 - „Това, което беше Apple Computer за западния свят беше продукцията на завода в Правец за страните от социалистическия блок“,
 - „Играчките парни машини във фондовете на НПТМ“
 - „Киномашина „Балкан“ в експозицията на НПТМ“
3. Осъществяване на координацията между музея и печатницата.
4. Участие в дейностите по преместване, разглобяване и подреждане на витрини при оформянето на пространството за временни експозиции в музея.
5. Участие на служители от отдела при подреждане на материалите на МА в УАСГ и преброяване на библиотечния фонд.
6. Осигуряване на експонати за 2 филмови продукции. За предаването им са изготвени договори, оценителни протоколи и е организирана застраховката.
7. Подготовка и участие с презентация за инж. Марангозов – създателя на първия български персонален компютър - в «Нощта на учените» на 27 декември.
8. Запознаване с актуализираната Наредба Н-6 за фондовете
 - актуализиране на научния паспорт за предметите, постъпващи в НПТМ
 - изготвяне на изискуеми нови заповеди – за броя и местоположението на фондохранилищата и др.
9. Демонтаж на старите витрини пред Демонстрационния кабинет, сортиране и пренасяне в гаража.
10. Прибиране във ФХ8 на експонатите от временната изложба „120 години Български пощи“.
11. Довършителни дейности по ремонта и ППО обезопасяването на кинозалата на музея – демонтаж и монтаж на осветителни тела, поставяне на прагове, почистване на сцената, седалките и пода след ремонта с гипсокартон.
12. Участие в довършване монтажа на крепежи по стените на 5-то хранилище за окачване на съхраняваните там стенни часовници.
13. Сглобяване, почистване от ръжда и мазане с боя протекта на стелажи във втора стая на фондохранилище № 6 след изнасянето на докуматора от там.
14. Монтаж на стойките на колонките и сглобяване на електрическите части на LED лампите за допълнителното осветление в експозицията.
15. Съдействие на отдел „ЕРП“ за дежурства на рождени дни, в експозицията, в съботни и празнични дни.

ОТДЕЛ „ФИНАНСИРАНЕ И АДМИНИСТРАТИВНО ОБСЛУЖВАНЕ“

I. Административни дейности:

1. Изготвяне и съгласуване на договори, справки към МК и др. за НПТМ и МТИ – за изложби, програми, проекти, инициативи и събития в музея, изискващи договорни взаимоотношения;
2. Подготовка на застраховки и договори за пътуващите изложби и координация с музеите – домакини;
3. Изготвяне на договори с външни организации;
4. Подготовка на справките и протокола за Регистъра на музеите; Оценъчните карти за дейността на НПТМ през 2019 г. ; Актуализиране на Риск регистъра и други документи, съобразено в промяна на някои нормативни документи в сектора /Наредба за фондовете и др./;
5. Участие в комисии по идентификации;
6. Изготвяне на трудови и граждански договори и по-нататъшна координация със съответните институции по влизането им сила;
7. Стриктно водене на входяща и изходяща кореспонденция; изготвяне на заповеди, протоколи от дирекционни съвети, съвети на специалистите, общи събрания, УП форми и друга регулярна документация;
8. Координация с фирмата за трудова медицина: текущи измервания на условията на работната среда през 2020 г., прегледи, обучения и др.;
9. Попълване на библиотечния фонд на музея, завеждане на книги и периодика, попълване на картотеките и електронния вариант на инвентарния опис;
10. Допопълване на учрежденския архив със съответните документи от предходните години, подлежащи на архивиране;
11. Поддържане на чистотата в експозицията, дворното пространство, коридорите, работните помещения на музея, фондохранилища и др.;
12. Стриктно дезинфекциране на всички помещения в музея – поне по два пъти дневно, съобразно изискванията на здравеохранителните органи за справяне с епидемията;
13. Участие в техническата поддръжка на сградата и оборудването на музея, регулярни дейности по снабдяване с материали за хигиена на помещенията и за дейността на екипа;
14. Организация, съгласуване и проучване на документи по проекти на музея – самостоятелни и в партньорство;
15. Участие във форуми, комисии и други инициативи – /пряко и онлайн/, организирани от МК, музеи или други организации.
16. Изготвяне на материали за Годишника на НПТМ.

II. Финансово-счетоводни дейности:

1. Разпределение на бюджета за 2020 г.;
2. Изготвяне на всички финансови отчети и справки за музея и своевременно предоставяне във финансовата дирекция на МК;
3. На тримесечие – предаване на Баланс и Оборотна ведомост;
4. На шестмесечие - изплащане на СБКО;
5. В края на годината – се изплатиха пари за работно и представително облекло, както и за коригиращи зрението предпазни очила за служителите, работещи с видеодисплеи и над 40 годишна възраст, съобразно клаузите на Браншовото споразумение и КТД;

6. Регулярно се начисляваха и изплащаха дължимите суми по всички граждански договори;
7. Осъществяваха се ежемесечните дейности по СФУК: стриктно водене и попълване на регистрите на финансовия контрол, следене за поетите задължения спрямо бюджета на музея, контрол на всички плащания;
8. Въпросникът и докладът по СФУК са попълнени и предадени;
9. Изготвени са всички корекции към бюджета, свързани с проекти, дарения и др.;
10. Постоянно се извършваше съгласуване и контрол на финансовата отчетност на филиала в Сливен;
11. Финансово се обезпечаваша дейностите на музея и филиала, финансирани на принципа на проекти и/или дарения;
12. Изготвяха се проектно-бюджети и друга предварителна документация за проекти, подавани от музея към сесии на МК за финансиране;
13. Други текущи дейности.

Административна стабилност на институцията – ангажименти на ръководството:

Регулярни дейности:

1. Изготвяне, обсъждане и анализ на отчета на НПТМ за 2019 г., съставен на база индивидуални отчети и отчети на отделите;
2. Изготвяне, обсъждане и приемане на общ план за 2020 г., съставен на основата на индивидуалните планове и плановете на отделите;
3. Регулярно ежеседмично провеждане на дирекционни съвети – 31 броя за годината;
4. Провеждане на 3 заседания на музейния съвет/съвет на специалиста;
5. Три актуализации на щатното разписание;
6. Изготвяне на документи по пенсиониране и изплащане обезщетения на 2-ма служители;
7. Изготвяне документи по назначаване на 2-ма служители и др. административни документи на музея;
8. Публикуване на годишния отчет за 2019 г. и на плана за 2020 г. на сайта на музея;
9. Регулярен анализ на месечните отчети на институцията, статистики и друга професионална документация за изготвяне на по-ефективни краткосрочни планове;
10. Своевременно водене на служебната кореспонденцията и изготвяне на свързаните с нея експертни становища, оценки и т.н.;
11. Координиране на ползването на платените и неплатени отпуските за 2019 и 2020 г. с цел изготвяне на присъствени графици /особено в най-активните фази на пандемията/;
12. Организационно обезпечаване на пътуващите и гостуващи изложби.

Екипна обезпеченост и трудова дисциплина

1. Обезпечаване на екипа на НПТМ спрямо актуалните нужди от специалисти на щатни места и при нужда – на граждански договори – две нови назначения и две пенсионираня;
2. Контрол по спазването на трудовата дисциплина с активното участие на зав. отделите и председателя на профсъюзната група в музея;
3. Своевременно изготвяне на графиците за работа по отделите и индивидуалните задачи на служителите;

4. Регулярно отчитане дейността на служителите в отделите особено предвид обстоятелствата и промените на режима на работа, произтичащ от пандемията и работата от дистанция;
5. Сформиране и инструктиране на екипите по подготовка на музейните проекти, с които институцията кандидатства за финансиране към МК;
6. Привличане на повече от 15 нови доброволци във връзка с последната изложба на НПТМ „Техниката у нас по време на народната власт“;
7. Предвид епидемията - привличането на нови стажанти, специализанти, партньори и експерти с цел създаване на по-трайни взаимоотношения и подпомагане дейността/експертната на музея се осъществи само дистанционно. Довършване на започнатото предстои през следващата година – посредством срещи, когато това вече е възможно и безопасно.

Институционална стабилност

1. Регулярните оперативки, касаещи ежедневните и краткосрочни задачи на институцията през 2020 г. винаги бяха свързани на първо място с осигуряването на безопасни условия за пребиваване в музея и работа на служителите, а също така и с безопасен достъп на публиката – когато е разрешен. /допълнително почистване, дезинфекциране, осигуряване на предпазни средства и дезинфектанти за служители и посетители; осигуряване на защитни екрани, дистанционни термометри, следене за спазване на съответната изискуема дистанция и т.н.
2. Ежемесечен контрол по изпълнение на плана на институцията и осигуряване на навременната информираност на служителите. В тази връзка са проведени 3 общи събрания в кинозалона на музея /при безопасна дистанция и мерки за предпазване/. На събранията са обсъждани проблемите с мерките за опазване на здравето, а също и как чрез пренареждане на приоритетите да се трансформират годишните и месечни планове на отделите и на цялата институция, така, че да не спадне темпото на работа, както и ефективността на институцията;
3. Въпреки сложната година, бюджетът даваше възможност и възнагражденията на екипа се повишиха средно с около 9.8 %; раздадоха се и награди на повечето служители, съобразно доказани резултати от дейността им и в рамките на приетите критерии;
4. От страна на работодателя – договореностите в сключеното КТД се изпълняваха стриктно и в духа на добра комуникация с профсъюзната група;
5. Стриктно се следеше за добри и безопасни условия на труд в работните и във всички помещения на музея; Сключи се пореден договор със служба по трудова медицина и се осигуриха нужните замервания за условията на труд, както и предписаните медицински прегледи за служителите; В допълнение, службата по трудова медицина бе наета да изготви и стриктни и подробни указания за работа в музея в условия на пандемична криза.
6. Поддържаха се активни оперативни връзки с филиала на музея – МТИ – Сливен и с всички партньори на музея - онлайн;
7. Контактът с ръководството на принципала също се поддържа регулярно и ползотворно;
8. Промените в нормативната база, касаещи дейността на музеите и опазването на КИН се следяха постоянно и екипът на музея биваше своевременно запознаван с тях;

9. Предвид пандемичната обстановка - квалификационните форми за служители на музея бяха сведени до минимум – само 1 семинар по финансово счетоводните дейности и отчитания.
10. Въпреки изключителните трудности през годината – ръководството на НПТМ съумя да постигне пренареждане на приоритетите и баланс на професионалните ангажименти в различните отдели. Нямаше претоварване на едни отдели/служители – за сметка на други. С някои изключения, заслугата на екипа в това отношение също е факт.

Поддръжка на сградния фонд и обновяване на материалните активи на музея

1. И тази година целият сграден фонд на музея беше застрахован. Извършиха се и ремонтни дейности във фондохранилищата в и извън София; Най-сложна беше задачата по обезопасяване и заетваряне на високите прозорци в машинната зала на ВЕЦ Панчарево, където са голяма част от ДКЦ на НПТМ. Въпреки техническите трудности и някои непреодолими обстоятелства, наетата фирма за височинни ремонти успя да завърши задачата;
2. Поддръжката на: ППО, СОТ и видеонаблюдение, ВиК, ел. системи, телефонна и Интернет връзка, отоплителна мрежа, платформи за придвижване на хора с увреждания и т.н. се извършваше регулярно. Подменяха се дефектирали елементи, но всичко се извършваше бързо с оглед сигурността на ДКЦ, посетители и служители;
3. Инвестициите в сграден фонд, поддръжка и оборудване през 2020 г. са както следва: общо **25 050 лв.**, вложени за: ремонт на киносалона и подмяна на част от осветлението; за музейен реквизит и рекламни пана; за маси, витрини, мебели, насочващо се осветление в залата за временни изложби и др. Към тази сума се добавя и сумата от общо **24 409 лв.**, получени като проектно финансиране и вложени за: витринно осветление в МТИ Сливен; за оборудване на ново експозиционно пространство на втория етаж в сградата на музея в София, а също и за инвентар за пътуващи изложби.
4. Контролът за поддръжката, хигиената и дезинфекцията в експозиционните зали, кабинетите, фондохранилищата, двора и всички достъпни помещения/повърхности беше много завишен.
5. Растителността и всички прилежащи околни пространства в София и в база Панчарево също биваха обгрижвани и обезопасявани най-редовно;
6. Изграждането на аварийен изход на втория етаж на сградата на Музея на текстилната индустрия в Сливен не можа да се осъществи, тъй като екипът на филиала /състоящ се само от трима души/ беше ангажиран с изпълнението на друг голям проект – цялостна подмяна на експозиционното осветление в залите на МТИ.
7. Оборудването с обезопасителни решетки и врати, както и с уреди за климатизация на фондохранилищата в Панчарево не можа да се осъществи по причина от финансово естество, но и поради пандемията. При по-добри възможности/условия – задачата ще се пренасочи за 2021 година.
8. Климатизиране на експозиционното пространство в сградата на музея в София не се осъществи по същите причини.
9. Други текущи дейности.

Финансово състояние на институцията в цифри към 31.12.2020 г.

Приходи

Приходите, дадени за изпълнение по уточнен план в края на 2020 година от Министерство на културата са в размер на 93 054 лв. Поради създалата се епидемична обстановка в страната и затварянето на експозицията за дълъг период от време, Национален политехнически музей изпълни 42 % от планираните си приходи - в размер на 39 427 лв. Те основно са от: входни билети, изнесени беседи, демонстрации, продажба на сувенири, проведени рождени дни, проведени културни мероприятия, приходи от наеми. Най-голям относителен дял спрямо общите приходи имат приходите от проведени културни мероприятия и наеми - 44 %. На второ място са приходите от продажба на билети - 41 %. И на последно място са приходите от продажба на сувенири и услуги - 15 % .

Разходи

Общият размер на разходите към 31.12.2020 г., отчетени по параграфи е 665 844 лв., което представлява 93 % от уточнения годишен план за 2020 г.

От структурна гледна точка разпределението на разходите е следното:

§ 01 – **Заплати** – изразходваните средства по отчет възлизат на 54 % от разходите за дейността. В този параграф са отчетени разходите за заплати и възнаграждения на персонала по трудови правоотношения, както и допълнително дадените награди на служителите през годината.

§ 02 **Други възнаграждения** – включва възнаграждения за персонала по извънтрудови правоотношения по сключени граждански договори, обезщетения на напуснали и пенсионирали се служители, раздадено СБКО 3%, определено въз основа на решение на общото събрание на музея в началото на годината, раздадени суми за работно облекло на служителите на музея и изплатени болнични от работодател.

Изразходваните средства по отчет към 31.12.2020 г. по параграфа представляват 11 % от разходите, направени за дейността.

§ 05-00 – **Задължителни осигурителни вноски от работодатели** - включва Осигурителни вноски от работодатели за ДОО, ЗО и ДЗПО. Прилага се системата на централизираното разплащане. Отчетените разходи през годината представляват 10 % от разходите за дейността . Музеят е изплатил осигуровки от работодател на обща стойност 65 876 лв. по трудови и граждански договори.

§ 10 **Издържка**, която включва: вода, горива, енергия, външни услуги, материали, дезинфектанти, командировки в страната, застраховка на сградите, които притежава музея, платени такса смет, данък на автомобила на музея и др. Издържката възлиза на 25 % от разходите, дадени за дейност на музея.

През 2020 г. музея е извършил следните **капиталови разходи** за придобиване на дълготрайни материални активи – малко под 1 % от общо извършените разходи.

Реализираните за периода ангажименти са на обща стойност 150 810 лв. и са в рамките на дадените по план.

Музеят няма неразплатени задължения и ангажименти към 31.12.2020 г.

Средствата извън бюджетната субсидия в Национален политехнически музей през 2020 г. са общо 31 419 лв., именно :

1. **Дарение в размер на 7 000 лв. от Фондация „Еврика“** за продължение на дейността на Ученически клуб по конструиране с Лего Тех

2. Три спечелени проекта по програми към Министерство на културата в размер на 24 419 лв.

Средствата, получени от спечелените проекти, съгласно сключените договори с Министерство на културата са както следва:

1. Договор № РД 11-06-17/15.06.2020 г. с Министерство на културата за реализация на проект **„Техниката около нас по времето на народната власт – пътуваща изложба“ в размер на 3 768 лв.**
2. Договор № РД 11-06-16/15.06.2020 г. с Министерство на културата за реализация на проект **„Обновяване на художествено-експозиционното осветление в Музей на текстилната индустрия“ в размер на 10 903 лв.**
3. Договор № РД 11-06-12/7/14.12.2020 г. с Министерство на културата за реализация на проект **„Обособяване на експозиционно пространство за временни изложби в Национален политехнически музей“ в размер на 9 748 лв.**

Очетът на НПТМ за 2020 г. е изготвен в рамките на концепцията за настоящия мандат на директора на НПТМ и след анализ на извършеното от екипа на музея през 2020 година.

Отчетът е изготвен на база индивидуални отчети на служителите и на обобщените отчети на отделите.

Отчетът на филиала – Музей на текстилната индустрия – Сливен е неразделна част от общия годишен отчет на НПТМ.

Дирекционният съвет на институцията обсъди и прие отчета на свое заседание № 5 от 02. Февруари 2021 г.

Изготвил:

Д-р Екатерина Цекова
Директор